

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Rapporten Rekenkamer Roermond inzake onderzoek P&C-cyclus 2024

Datum: 7 mei 2026

Inleiding

De Rekenkamer Roermond heeft onderzoek gedaan naar de Planning & Control-cyclus 2024 van de gemeente Roermond. Centrale vraag uit het onderzoek was hoe de diverse P&C producten over 2024 in de gemeente Roermond zijn ingezet als beheersinstrument en hoe deze de kaderstellende en controlerende rol van de raad kunnen versterken. Het onderzoek is verricht in de periode april 2024 tot en met juli 2025 en bestaat uit deel 1 (analyse Kadernota 2024, Programmabegroting 2024 en de 1^e, 2^e en 3^e Turap 2024) en deel 2 (analyse Jaarrekening 2024 en Investeringsrapportage 2024). De specifieke deelvragen treft u aan in de twee rapporten (zie de bijlagen).

Onderzoeksaanpak en rapportages

Het onderzoek is zoals hierboven aangegeven in 2 delen in eigen beheer uitgevoerd door de Rekenkamer. Er is sprake geweest van een reguliere aanpak hetgeen inhoudt dat er documenten zijn opgevraagd. Ook is er een digitale enquête uitgevoerd bij raadsleden. De verkregen informatie is geanalyseerd. Beide rapportages zijn voorgelegd voor ambtelijk- en bestuurlijk wederhoor. De conclusies en voorstellen treft u aan in de bijgevoegde rapportages.

Voorstellen van de Rekenkamer

De Rekenkamer doet de navolgende voorstellen:

M.b.t. Onderdeel 1:

Voorstel 1: Evalueer de in dit onderzoek onderzochte documenten op de gedane detailbevindingen en neem de aandachtspunten mee in de P&C documenten 2025 en volgende; P&C documenten dienen zelfstandig leesbaar te zijn en geen impliciete en/of expliciete verwijzingen te hebben zodat de leesbaarheid en begrijpelijkheid vergroot wordt.

Toelichting:

De kern is dat de gemaakte opmerkingen in de bijlagen 1 tot en met 5 welke hebben geleid tot aandachtspunten bij de P&C documenten in de toekomst worden vermeden. Daarmee neemt de inhoudelijke kwaliteit alsmede de leesbaarheid van de komende documenten toe.

Voorstel 2: Pas de P&C -gids zodanig aan dat de congruentie tussen de diverse P&C-producten wordt gewaarborgd zowel qua beleidsvoornemens als daarmee samenhangende financiële effecten.

Toelichting: De verschillende P&C documenten moeten op elkaar aansluiten. Dat zal de bruikbaarheid enorm vergroten. En het biedt uw raad meer houvast in de kaderstellende en controlerende rol. Tevens dient de congruentie met de clusterplannen expliciet in de P&C gids te worden vermeld.

Voorstel 3: Formuleer de 3W-vragen in de programmabegroting 'smarter' zodat controle op uitvoering beter is uit te voeren.

Toelichting: Dit aspect is een terugkerende opmerking van de Rekenkamer in meerdere onderzoeken. De rekenkamer ervaart dat vaak beleidsdoelen globaal en soms zelfs multi-interpretabel zijn omschreven. Vaak ontbreekt de termijn waarbinnen een bepaald doel gerealiseerd dient te zijn. Door de 3-W vragen concreter te formuleren worden ze meetbaarder en kan de raad haar controlerende functie beter uitvoeren.

Voorstel 4: Richt de tussenrapportages zodanig in dat deze documenten ook als voortgangsrapportage te gebruiken zijn waardoor deze als sturingsinstrument meerwaarde krijgen.

Toelichting: Dit is lijn met het tweede voorstel. Naast de observatie dat de huidige onderzochte documenten niet op elkaar aansluiten kan ook worden vastgesteld dat deze tussenrapportages te weinig informatie bevatten om ook de voortgang goed te monitoren.

Voorstel 5: Geef meer aandacht aan de kwaliteit van de toelichtingen in de rapportages welke meer concreet en meer financieel dienen te zijn.

Toelichting: Het is van belang dat de toelichtingen in de rapportages begrijpelijk zijn en in directe relatie staan tot financiële ontwikkelingen. De analyse van financiële verschillen tussen cijfer-opstellingen hebben voornamelijk twee richtingen. Er is een prijsverschil en/of een hoeveelheidsverschil. Door de toelichtingen ook op deze wijze in te steken kunnen de rapportages begrijpelijker worden.

Voorstel 6: Breidt de tussenrapportages uit met een tabel met werkelijke lasten en baten op het rapportagemoment inclusief een prognose voor het hele jaar in vergelijking met de programmabegroting.

Toelichting: Dit lijkt een open deur maar de essentie is dat uw raad voor verschillende doelen taakstellende budgetten heeft bepaald in de begroting. Bij een tussenrapportage is het niet alleen van belang om te weten wat er al uitgegeven is en welk deel van het doel gerealiseerd is. Essentieel is de vraag in hoeverre het restant budget toereikend is om het totale doel te realiseren. Bij afwijkingen is het noodzakelijk dat uw raad in staat wordt gesteld aanvullende besluiten te nemen op basis van alternatieve keuzes.

Voorstel 7: Formuleer keuzemogelijkheden voor de raad in de tussenrapportages in geval van onderen/of overbesteding van middelen.

Toelichting: In aansluiting op het vorige voorstel zal bij (significante) afwijkingen aan uw raad moeten voorgelegd in hoeverre vastgehouden wordt aan de oorspronkelijke inhoudelijke doelen (met de bijbehorend begrotingsafwijkingen als gevolg) of dat de financiële kaders de randvoorwaarden zijn.

Voorstel 8: Voorzie de tussenrapportages van een managementsamenvatting op hoofdlijnen.

Toelichting: Uw raad zit niet te wachten op uitgebreide documenten. Uw raad heeft baat bij doelgerichte en doeltreffende informatie. Een managementsamenvatting kan de raad duidelijk faciliteren. In die samenvatting wordt met name aandacht besteed aan voorstel 6 en 7: lopen wij inhoudelijk en financieel in de pas en welke aanvullende raadsbesluiten zijn nodig.

M.b.t. Onderdeel 2:

Voorstel 1: Geef meer aandacht aan de kwaliteit van de toelichtingen in de jaarrekening en investeringsrapportage welke meer concreet en financieel dienen te zijn;

Toelichting: Het is van belang dat de toelichtingen in de jaarrekening en investeringsrapportage begrijpelijk zijn en in directe relatie staan tot financiële ontwikkelingen.

Voorstel 2: Geef meer aan de aandacht aan de toelichting op de verplichte BBV-indicatoren;

Toelichting: Neem de verplichte BBV-indicatoren volledig op en geef bij elke indicator aan wat deze zegt over de ontwikkeling van beleid en prestaties.

Voor wat betreft de vorgenoemde voorstellen, zo is het aan uw raad om met het college afspraken te maken over de feitelijke implementatie van de door de raad overgenomen voorstellen

Voorstel

De Rekenkamer stelt de raad voor:

- 1. Kennis te nemen van de uitkomsten van de onderzoeken;***
- 2. Het college opdracht te geven de aan haar gerichte voorstellen op te volgen;***
- 3. Het college opdracht te geven om uiterlijk in het 1^e kwartaal van 2027 via een commissievoorstel aan de raadscommissie BM een 'uitvoeringsplan implementatie voorstellen' voor te leggen.***

Tot slot

De Rekenkamer concludeert tot slot dat de P&C-cyclus van Roermond de potentie heeft om verder uit te groeien tot een krachtig bestuurlijk instrument dat richting geeft aan beleid en uitvoering. Dat vraagt om een verschuiving van verantwoord en naar sturen, van volledigheid naar betekenis en van procedure naar inhoud. Met dit onderzoek wil de Rekenkamer bijdragen aan die beweging, gericht op meer samenhang, inzicht en gezamenlijke verantwoordelijkheid in de financiële en beleidsmatige sturing van de gemeente.

Bijlagen

- Onderzoek P&C Cyclus gemeente Roermond onderdeel 1 (katernota, begroting en tussenrapportages)
- Onderzoek P&C Cyclus gemeente Roermond onderdeel 2 (Jaarrekening en Investeringsrapportage)

Rekenkamer van de gemeente Roermond
Namens deze;

de voorzitter,

de secretaris,

M. Kurt

R. Friesen